

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Георги Петков Иванов,
Тракийски университет – Стара Загора

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Методика на обучението по български език и литература“

Автор: Светла Тодорова Терзиева - Сариева — задочен докторант към катедра „Начална училищна педагогика

Тема: „Формиране на умения за действия с текст чрез виртуална образователна среда в начална училищна възраст“

Научен ръководител: доц. д-р Фани Евгениева Бойкова

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният от Светла Тодорова Терзиева - Сариева комплект материали на хартиен носител е/не е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет (само за докторантите зачислени до 04.05.2018 г.);

Докторантът е приложил 5 публикации.

Бележки и коментар по документите нямам.

От 21.01.2013 г. – до момента Светла Терзиева се е занимавала с дейности, свързани с образованието, а именно: Преподаване, обучение, административна дейност – педагогически и административен контрол, квалификационна дейност на учители, организация и управление на образователна институция. Била е учител в начален етап - ОУ „В. Априлов“ – Бургас и ОУ „Н. Геров“ - Бургас, старши експерт по начално образование в РИО – Бургас, а понастоящем работи като Заместник-директор по учебната дейност в НБУ „М. Лъкатник“ – Бургас

2. Актуалност на тематиката

Разработваният в дисертационния труд проблем за формиране на умения за действия с текст чрез виртуална образователна среда в начална училищна възраст е актуален както в частно-дидактически, така също и в общо-дидактически аспект.

3. Познаване на проблема

От съдържанието на дисертационния труд и приложените публикации е видно, че докторант Светла Терзиева познава състоянието на проблема творчески ползва литературния материал.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване в дисертационния труд позволява постигането на поставената цел. Тя дава възможност да се получи адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Цялостна характеристика и обективна оценка на дисертационния труд може да се направи на основата на аналитичен преглед на съдържанието. Считам, че по-правилния подход е да се отговори на въпроса дали съдържанието на дисертационния труд и извършената изследователска работа доказват постигането на целта на изследването, а именно: Да се представи модел на обучение, чрез който да се обогати и усъвършенства методиката на обучение по български език и литература, като посочи пътищата, по които може да върви към текста - от гледна точка на автора и реципиента, както и пътищата, определящи пораждаването и придвижването /възприемането и осмислянето/ на самия текст между участниците в процеса на общуване, като се използват адекватно и целесъобразно ресурсите на виртуалната образователна среда. Проекциите на тази цел в дисертационния труд се манифестират от пълнотата и качеството на решаване на следните изследователски задачи:

1. Да се анализират характеристиките на понятието текст като основно средство за комуникация и продукт от комуникацията в различни теоретични източници.

2. Да се открият характерните особености на обучението чрез и за текст в начална училищна възраст в съществуващата нормативна база и училищна практика.

3. Да се определят особеностите на виртуалната образователна среда и приложението ѝ в обучението по български език и литература в началното училище.

4. Да се създаде модел за формиране на действия с текст в електронна образователна среда в обучението по български език и литература в начален етап.

5. Да се проведе анкетно проучване сред учители и ученици относно ефективността на използването на електронни ресурси в обучението по български език и литература при работа с текст.

6. Да се извърши експериментална работа с цел доказване ефективността на използване на електронните инструменти в обучението по български език и литература за формиране на умения за действия с текст.

Със задоволство установявам, че посочените изследователски задачи са изпълнени със завидна професионална вещина.

Текстът на дисертационния труд е дело на докторант Светла Терзиева. Приносите произтичат от извършената изследователска работа.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Въз основа на съдържателния анализ на дисертационния труд могат да се установят следните научни и научно-приложните постижения:

Първо. Разработена е технология за формиране на действия с текст чрез виртуална образователна среда в начална училищна възраст, която включва:

– система от инструменти и ресурси във виртуалната образователна среда в началното училище в обучението по български език и литература за формиране на умения за действия с текст /описание и приложение в практиката/;

– система от последователни действия с инструментите от виртуалната образователна среда за формиране на умения за действия с текст чрез виртуална образователна среда;

– система от умения, подходи и инструменти за реализиране на технологичния модел за формиране на умения за действия с текст чрез виртуална образователна среда в обучението по български език и литература в начален етап при работа с текст;

– в сравнителен план таблично е визуализирана взаимовръзката в процеса на формиране на умения за действия с текст с подходи, методи, похвати и инструменти в традиционната (урочната) и виртуалната среда. Така се открояват перспективите за развиване на умения за работа с текст на различните приложения на MS OFFICE, YOU TUBE канали, платформите LEARNING APS, КАНООТ и други инструменти за обучение във виртуална среда.

Второ. В процеса на изследването е разработена документация за осъществяване

на целите на разработката, включваща:

– протокол за наблюдение на уроци по български език и литература;

– система от критерии и показатели за установяване на равнището на формираните умения за действия с текст у учениците от начална училищна възраст, които се обучават в традиционна образователна среда;

– анкети за начални учители, които преподават по български език и литература, с цел установяване на видовете електронни ресурси и инструменти, които се използват в уроците по български език и литература при действия с текст в устна или писмена форма;

– анкети за начални учители, преподаващи в трети и четвърти клас, и на ученици от трети и четвърти клас с цел установяване ефективността на използването на видове електронни ресурси и електронни инструменти в урок по литература (четене).

Приносите са значими както в частно-дидактически, така също и в общо-дидактически аспект.

7. Автореферат

Качеството на автореферата обективно отразява съдържанието на дисертационния труд. В структурно и съдържателно отношение напълно съответства на изискванията за разработване на автореферат.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Критични забележки към дисертационния труд нямам. Препоръчвам на докторант Терзиева да публикува резултатите от извършената изследователска работа в издания, с по-широка читателска аудитория и притежаващи висок импактфактор.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Светлана Терзиева притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Педагогика на обучението по... като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на докторант Светла Терзиева в област на висше образование: 1. Педагогика, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... докторска програма „Методика на обучението по български език и литература“

30.03 2023 г.

Изготвил становището:

/проф. дпн Георги Иванов/